Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
Bajkalská 27, P. O. Box 24, 820 07 Bratislava 27

Číslo: 5590/2013

G[redacted] S[redacted]
[redacted]
zastúpené
[redacted]
advokátkou
[redacted]

Slovenské elektrárne, a. s.
Mlynské nivy 47
821 09 Bratislava

ROZHODNUTIE č. 761/2013

Predsedníčka Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „ÚJD SR") ako druhostupňový orgán podľa §61 ods. 2 v spojitosti s §61 ods. 3, §60a, podľa §59 ods. 2 a podľa §55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

v y l u č u j e

o d k l a d n ý ú č i n o k

podaného rozkladu G[redacted] S[redacted] občianske združenie [redacted], zastúpené [redacted] advokátkou, [redacted] zo dňa 14. 11. 2008, doručený ÚJD SR dňa 19. 11. 2008 proti Rozhodnutiu ÚJD SR č. 246/2008 zo dňa 14. 08. 2008 (č. k. 684/320-231/2008).

Odôvodnenie

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Sžp/21/2012 zo dňa 27. 06. 2013 (ďalej len „rozsudok NS SR"), doručeným ÚJD SR dňa 09. 08. 2013, bolo zrušené rozhodnutie ÚJD SR č. 79/2009 zo dňa 28. 04. 2009, ktorým bol zamietnutý rozklad proti rozhodnutiu ÚJD SR č. 246/2008 zo dňa 14. 08. 2008 o povolení zmeny stavby pred dokončením JE MO 34. Rozsudkom NS SR bola zároveň vec vrátená ÚJD SR na ďalšie konanie. Rozsudok NS SR výslovne zrušil len rozhodnutie o zamietnutí rozkladu a nedotkol sa samotného prvostupňového rozhodnutia ÚJD SR č.

246/2008 zo dňa 14. 08. 2008. Z tohto výroku sa dá teda vyvodiť, že pod slovným spojením „vec vracia žalovanému na ďalšie konanie" mal NS SR na mysli vrátenie na ďalšie rozkladové konanie. Z tejto úvahy ďalej možno dovodiť, že dňom právoplatnosti rozsudku NS SR, akoby bol znovu a včas podaný rozklad proti rozhodnutiu ÚJD SR č. 246/2008. ÚJD SR má teda za to, že konanie sa právne vracia do momentu, kedy by bol včas podaný rozklad proti prvostupňovému rozhodnutiu ÚJD SR č. 246/2008.

Podanie rozkladu má podľa §55 ods. 1 správneho poriadku za následok odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa § 55 ods. 2 správneho poriadku, ak to vyžaduje naliehavý všeobecný záujem alebo ak je nebezpečenstvo, že odkladom výkonu rozhodnutia utrpí účastník konania alebo niekto iný nenahraditeľnú ujmu, môže správny orgán odkladný účinok vylúčiť. ÚJD SR je názoru, že v tomto prípade je namieste využitie ustanovenia citovaného v predošlej vete a že sú v tomto prípade naplnené obe alternatívne podmienky pre jeho uplatnenie.

Naliehavý všeobecný záujem

Uznesením vlády SR č. 29/2006 zo dňa 11. januára 2006 vláda schválila dokument Návrh energetickej politiky SR. Uznesením vlády SR č. 738/2008 zo dňa 15. októbra 2008 vláda schválila dokument Návrh Stratégie energetickej bezpečnosti SR.

V časti 6. Návrhu Stratégie energetickej bezpečnosti SR bode 6.7.8. (Rozvoj výrobnej základne) je uvedené, že „základným predpokladom pre zabezpečenie dostatku elektriny v dlhodobom výhľade je dostavba 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce. Dokončenie jadrovej elektrárne v Mochovciach predstavuje vynaloženie najnižších nákladov na zabezpečenie spotreby elektriny pri nízkych dosahoch na zdravie a životné prostredie. Výhodou je tiež cenová stabilita a možnosť diverzifikácie jadrového paliva. Jadrové elektrárne si síce vyžadujú vysoké jednorazové investície, vysokú náročnosť na bezpečnosť prevádzky a likvidáciu zariadenia, ale na druhej strane majú nízke premenlivé náklady. Sú vhodné na krytie základného pásma diagramu zaťaženia. Ich využitie pre poskytovanie podporných služieb je obmedzené. Po predčasnom odstavení blokov JE V1 by malo patriť medzi strategické priority rozvoja elektroenergetiky v SR zabezpečenie najmenej 50 % výroby elektriny z jadrových elektrární, ak majú byť dodržané zásady výroby elektriny pri najnižších nákladoch a pri súčasnom dlhodobom vytváraní podmienok trvalo udržateľného rozvoja."

V zmysle citovanej časti Návrhu Stratégie energetickej bezpečnosti ako aj ďalších častí uvedených dokumentov je zrejmé, že pokračovanie v dostavbe 3. a 4. bloku JE Mochovce je vo všeobecnom záujme. Po odstavení blokov JE V1 sa SR stala závislou od dovozu elektrickej energie zo zahraničia. Dostavaním 3. a 4. bloku JE Mochovce sa obnoví stav sebestačnosti SR v oblasti výroby elektriny, SR sa stane vývozcom elektrickej energie a je odôvodnený predpoklad priaznivého dopadu na ceny elektrickej energie – nižšia cena pre koncových spotrebiteľov. Nezanedbateľná je aj stabilita elektrizačnej a prenosovej sústavy, ktorá je nevyhnutne potrebná pre hospodárstvo Slovenskej republiky.

Uznesením vlády SR č. 328/2008 zo dňa 21. januára 2008 vláda schválila dokument Stratégia záverečnej časti jadrovej energetiky SR. Uvedený dokument sa okrem iného zaoberá financovaním vyraďovania jadrových zariadení z prevádzky, ich likvidácie a bezpečného uloženia rádioaktívnych odpadov vrátane vyhoretého jadrového paliva. Stratégia ráta s financovaním uvedených aktivít vrátane odvodov do Národného jadrového fondu z činnosti 3. a 4. bloku JE Mochovce. Je nepochybne vo všeobecnom záujme, aby bola zaistená bezpečná likvidácia jadrových zariadení po skončení ich životnosti ako aj bezpečná likvidácia všetkých rádioaktívnych odpadov. Bez riadneho dostavania a prevádzky 3. a 4. bloku JE Mochovce by nemohla byť Stratégia záverečnej časti jadrovej energetiky (najmä s dôrazom na financovanie) riadne dodržaná a tak by bol všeobecný záujem ohrozený.

V súčasnosti vytvára stavba 3. a 4. bloku JE Mochovce 3.650 priamych pracovných miest, 4.000 subdodávateľských pracovných miest a 1.750 pracovných miest vyvolaných potrebou zamestnancov priamo resp. nepriamo zamestnaných na projekte. Prerušenie alebo zastavenie prác na stavbe by znamenalo nielen mimoriadne nepriaznivý dopad na sociálnu situáciu v priľahlom regióne, ale vzhľadom na typ pracovných pozícií na výstavbe jadrovej elektrárne aj na zamestnanosť v niektorých profesných oblastiach v rámci celej Slovenskej republiky. Dodávatelia by okamžite museli pristúpiť k prepúšťaniu zamestnancov a ukončovaniu zmlúv so subdodávateľmi – živnostníkmi, zastavil by sa existujúci multiplikačný efekt.

Ukončenie výstavby a sprevádzkovanie 3. bloku je momentálne odhadované na rok 2014 a 4. bloku na rok 2015. Už tieto dátumy sú posunom oproti predchádzajúcemu zámeru a znamenajú nepriaznivý dopad na verejné financie. Slovenská republika by ďalším posunom ukončenia stavby prišla

a) ako minoritný vlastník spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s. (ďalej len „účastník konania - SE, a. s.") o dividendy vo výške niekoľkých desiatok miliónov eur ročne,

b) o daň z príjmov právnických osôb, odvody do Sociálnej poisťovne a príjmy do Národného jadrového fondu pre účely dobudovania trvalého úložiska vyhoretého jadrového paliva a budúce odstavenie jadrových blokov - vo fáze výstavby (do roku 2015) v sume približne 68,5 milióna eur ročne a po spustení do prevádzky v sume približne 109 miliónov eur ročne; predpokladané výnosy z daní by boli znížené najmä výpadkom plánovanej výroby elektriny.

Možné ďalšie negatívne dopady:

a) vážny negatívny dopad na povesť SR: najmä na podnikateľské prostredie SR a jeho medzinárodné hodnotenie,

b) vážny negatívny dopad na prilákanie zahraničných investícií na Slovensko,

c) negatívny dopad na jadrový priemysel a podporu jadrovej energetiky zo strany Európskej únie.

Celkové priame straty pre HDP SR vyplývajúce z pozastavenia procesu výstavby by predstavovali v ročnom úhrne takmer 650 miliónov eur (do roku 2015) alebo cca 4% celkovej hodnoty investícií v SR. Ostatné škody pre ekonomiku SR vyplývajúce z oneskorenia prevádzky 3. a 4. bloku elektrárne predstavujú sumu 1,9 milióna eur denne (všetky údaje zohľadňujú multiplikačný efekt investície a prevádzky, ktorý sa prejaví v ekonomike po vynaložení prostriedkov na investície súvisiace s projektom a po spustení elektrárne do prevádzky vo forme tvorby nových investícií, nového subdodávateľského reťazca a nových pracovných miest plynúcich z nových investícií firiem a spotreby dôchodkov domácností).

Nenahraditeľná ujma spôsobená účastníkovi alebo tretím osobám

ÚJD SR požiadal jeho účastníka konania - SE, a. s., listom č. 5588/2013 zo dňa 19. 08. 2013 o vyjadrenie, aké potenciálne škody, akú ujmu alebo aký iný nenahraditeľný negatívny následok by mohlo mať prerušenie výstavby JE MO 34 v tejto etape. Podľa vyjadrenia účastníka konania – SE, a. s. listom zo dňa 20. 08. 2013, by sa nenahraditeľná ujma spôsobená odkladným účinkom podaného rozkladu prejavila v mnohých oblastiach činnosti spoločnosti.

Účastník konania – SE, a. s. uviedol, že v súčasnosti je výstavba 3. Bloku rozpracovaná celkovo na 69% a 4. Bloku na 53%. Straty na výrobe pre účastníka konania SE, a. s. vyplývajúce z oneskorenia prevádzky oproti plánovanému termínu v roku 2015 by sa mohli pohybovať až do výšky 1,1 milióna eur za deň. Účastník konania – SE, a. s. tiež uviedol, že by mohol utrpieť

finančné a nefinančné straty, ktoré stručne možno zhrnúť nasledovne:

a) zníženie účtovnej a trhovej hodnoty spoločnosti, ktoré by mohlo spôsobiť zároveň zhoršenie možnosti čerpania úverov,

b) možné zhoršenie ratingu, predčasná splatnosť niektorých úverov,

c) zmluvné pokuty a/alebo náhrady ušlého zisku, ktoré bude musieť spoločnosť uhrádzať dodávateľom pri prerušení činnosti prípadne zastavení stavby.

V prípade prerušenia výstavby by účastníkovi konania vznikli nasledovné dodatočné náklady na

a) demobilizáciu,

b) ochrana dodaných a nainštalovaných zariadení,

c) konzerváciu vybraných zariadení (v zmysle Atómového zákona) a pravidelné vyhodnocovanie stavu vybraných zariadení,

d) zvýšenie nákladov na konzervačné práce a pravidelné vyhodnocovanie stavu (v prípade vybraných zariadení v zmysle Atómového zákona ide o sumu 250.000 eur mesačne),

e) mobilizáciu dodávateľov, teda činnosti súvisiace s opätovným začatím prác na stavbe v prípade pokračovania,

e) náklady na demontáž a vyradenie rozostavanej elektrárne, demoláciu a odstránenie stavebných častí a uvedenie pozemkov do pôvodného stavu,

f) finančné náklady súvisiace so zmluvnými povinnosťami dodávateľov vrátane predĺženia záruk.

Uvedené dodatočné náklady by podľa odhadu účastníka konania – SE, a. s. predstavovali viac ako 12,5 mil. eur mesačne.

V prípade úplného ukončenia výstavby by účastníkovi konania – SE, a. s. vznikli dodatočné náklady na:

a) rozpracovanú výrobu;

b) finančné náklady súvisiace so zmluvnými záväzkami účastníka v prípade ukončenia zmlúv s dodávateľmi,

c) škody a náklady na demontáž zariadení ako aj na trvalé uskladnenie vzniknutého odpadu.

Podľa vyjadrenia účastníka konania – SE, a. s., okamžité aktuálne škody vyplývajúce zo zastavenia projektu by sa rovnali minimálne už preinvestovanej čiastke, t.j. cca 2,0 mld. eur, ktorú je nutné zvýšiť o čiastky súvisiace s hore uvedenými nákladmi, čo predstavuje škodu rádovo v hodnote ďalších niekoľkých 100 mil. eur.

V prípade nedokončenia výstavby vznikne účastníkovi dubiózny (nepoužiteľný) majetok, keďže v rámci výstavby 3. a 4. bloku JE Mochovce boli postavené stavby a zariadenia, ktoré mali slúžiť tak pre prevádzku 1. a 2. bloku ako aj 3. a 4. bloku JE Mochovce.

Ako najpodstatnejšie riziká a nenahraditeľné ujmy z hľadiska opätovného začatia výstavby 3. a 4. bloku JE Mochovce po jej prípadnom prerušení účastník konania - SE, a.s. uviedol:

A. vysoké riziko čiastočného alebo úplného rozpadu dodávateľského reťazca

Výberový proces dodávateľov a samotné zmluvné zabezpečenie podľa súčasnej projektovej schémy trvalo viac ako 2 roky, ukončenie rokovaní o zmluvách s hlavnými dodávateľmi bolo v r.

2009. V súčasnej dobe je podpísaných 398 zmlúv s jednotlivými dodávateľmi plus 348 dodatkov k týmto zmluvám, z ktorých 56% objemu je s dodávateľmi zo Slovenska. V prípade prerušenia prác a ukončenia spolupráce s niektorými dodávateľmi hrozí, že vo výstavbe nebude možné neskôr pokračovať, keďže je pravdepodobné, že títo dodávatelia ukončia svoju činnosť v oblasti jadrovej energetiky (napr. spoločnosť SIEMENS – kľúčový dodávateľ systému riadenia a kontroly);

B. riziko straty zamestnancov s odbornou kvalifikáciou a zručnosťami

V rámci výstavby len spoločnosť SE, a.s. zamestnala na výstavbe 3. a 4. bloku JE Mochovce viac ako 400 osôb (287 v pracovnom pomere). Okrem toho účastník konania – SE, a. s. investoval do prípravy ďalšieho odborného personálu 3. a 4. bloku JE Mochovce (momentálne 217 osôb v pracovnom pomere). Zároveň je na 1. a. 2. bloku JE Mochovce ďalších cca 300 zamestnancov, s ktorými sa ráta do budúcnosti a v prípade zastavenia stavby ich zamestnávanie stráca opodstatnenie. Veľká väčšina týchto zamestnancov vykonáva vysoko špecializované činnosti a v prípade skončenia výstavby prejdú do iných sektorov resp. hrozí ich odchod zo Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené má ÚJD SR za to, že je reálne nebezpečenstvo, že odkladom výkonu rozhodnutia utrpí účastník konania – SE, a. s. nenahraditeľnú ujmu.

Navyše k uvedeným dôvodom ÚJD SR uvádza, že vylúčenie odkladného účinku je v súlade s potrebou ochrany legitímnych očakávaní SE, a. s., ktoré v dobrej viere v správnosť prvostupňového a druhostupňového rozhodnutia pokračovali od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ÚJD SR č. 246/2008 zo dňa 14. 08. 2008 vo výstavbe 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce. ÚJD SR zároveň zobral do úvahy skutočnosť, že za súčasného faktického stavu vysokého stupňa dokončenia stavebnej časti 3. a 4. bloku JE MO 34, nemôže mať vylúčenie odkladného účinku nepriaznivý dopad na práva ostatných účastníkov konania.

Pokiaľ ide o nenahraditeľnú ujmu, ktorá vznikne iným subjektom ako je účastník konania - SE, a.s. (napríklad dodávateľom) v dôsledku zastavenia dostavby JE MO 34, hrozí nebezpečenstvo konkurzu niektorých dodávateľských spoločnosti a ďalšie zvýšenie nezamestnanosti v SR; vzhľadom na to, že proces vysporiadania zmluvných záväzkov v prípade ukončenia zmlúv z dôvodov na strane účastníka konania – SE, a. s. je časovo náročný (napr. inventúry, ocenenie už vykonaných prác), platby dodávateľom by sa pravdepodobne značne omeškali v porovnaní so súčasným stavom.

Poučenie

Podľa §55 ods. 3 správneho poriadku proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať rozklad. Toto rozhodnutie je preskúmateľné príslušným súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov republikovaný v úplnom znení pod č. 200/2013 Z. z.

V Bratislave, 21. 08. 2013

ÚRAD JADROVÉHO DOZORU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

[redacted]

Ing. Marta Žiaková, CSc.
Predsedníčka ÚJD SR

Rozhodnutie sa doručí:

1. Slovenské elektrárne, a.s., Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava
2. G[redacted] S[redacted], občianske združenie, [redacted], zastúpené [redacted], advokátkou, [redacted]
3. Ústav jaderného výskumu Řež, a.s. – divize EGP Praha, Vyskočilova 3/741, P. O. Box 158, 140 00 Praha 4.
4. Obec Nový Tekov, starostka obce, 935 33 Nový Tekov 226.
5. Obec Kalná nad Hronom, starosta obce, Červenej armády 55, 935 32 Kalná nad Hronom.
6. Technická inšpekcia, Mostná 66, P. O. Box 29 B, 949 01 Nitra.
7. Inšpektorát práce Nitra, Jelenecká 49, 950 38 Nitra.
8. Obvodný úrad životného prostredia Nitra, ŠVS, J. Kráľa 124, 949 01 Nitra.
9. Obvodný úrad životného prostredia Levice, odbor. OZŽP – OH, Dopravná 14, 934 03 Levice.
10. Obvodný úrad životného prostredia Levice, odb. OZŽP – OO, Dopravná 14, 934 03 Levice.
11. Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, sekcia špeciálneho stavebného úradu, Miletičova 19, 820 05 Bratislava 25.
12. Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava12.
13. Ministerstvo vnútra SR – P HaZZ SR, Pribinova 2, 812 72 Bratislava.
14. Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Nitre, Dolnočermánska 64, 949 11 Nitra.
15. Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, P. O. Box 52, 837 52 Bratislava 37.
16. Úrad verejného zdravotníctva SR, Trnavská cesta 52, 826 45 Bratislava.
17. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach, Komenského 4, 934 38 Levice.
18. Letecký úrad SR, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava.
19. Ministerstvo hospodárstva SR, Mierová 19, 827 15 Bratislava 212.
20. Obvodný úrad Nitra, OCOaKR, Štefánikova trieda. 69, 949 01 Nitra.
21. Verejnou vyhláškou